

Bergen 17 Marts 1906

Kjære Edvard Grieg,

Mange tak for Deres venlige brev. Jeg ser til min bedrövelse at der atter er noget iveien med Deres hylster, men jeg tvivler ikke om at det som sædvanlig vil lykkes Deres kraftige villie at bringe det iorden igjen.

Jeg havde neppe allerede idag taget mig tid til at svare Dem men sagen er den at jeg i den nærmeste fremtid skal reise til Christiania og jeg vilde da gjerne at de bemærkninger som jeg har at gjøre til Deres skrivelse og den udredning fra min side som den giver anledning til, skal foreligge skriftlig for Dem og have været underkastet Deres overveielse förend vi under mit ophold derinde faar anledning til mundtlig at konferere.-

De siger om Deres brev at det lider af uklarhed hvad det efter min mening ikke gjør, det indeholder nöiagtig det som jeg allerede tidligere vidste var Deres mening og som jeg kan resumere i fölgende korte form: De önsker at tage et tag for at fremme Bergens musikliv og med musikliv forstaar De ikke det som nu ydes og kan ydes af et saa ufuldkomment apparat som det vi nu raader over, men De forlanger at det som vi begge forstaar ved höiere musik i dette musikliv skal faa en saavidt mulig fremskudt plads, og De holder saa sterkt paa dette sidste, at det netop er dette hensyn som er det der vil komme til at være det afgjörende for Dem i Deres dispositioner. At De med andre ord ikke vil yde Deres penge hverken til theaterorkestret eller til populærorkestret, men til den institution, lad os kalde den Harmonien, som har det höiere musiklivs trivsel til sin opgave.- Jeg er ganske enig med Dem i at dette bör og maa være formaalet, saa enig at dersom ikke netop dette ogsaa var mit syn paa tingen, vilde jeg under ingen omstændigheder raade Dem til at træffe den disposition, som jeg i mit sidste brev anbefalede og jeg kan tilföie at det aldrig vilde have faldt mig ind at vie sagen saapas interesse og

arbejde som jeg har gjort, dersom det ikke ogsaa for mig havde været om at gjøre at gjenreise interessen for den høiere musik.- Hvis det er det andet man vil have, kan man jo gaa paa Grand kafe.

Naar vi saaledes arbejder mod det samme maal faar vi sammen undersøge den heldigste vei at gaa. De antyder at De til denne ende vilde legere Harmonien nogen midler og jeg har tænkt meget paa hvorledes dette kunde ordnes, men kommer til det resultat at det neppe er praktisk.

Harmonien vilde med et saadant fond maatte tilpligtes at give et vist antal koncerter for høiere musik; forat kunne udføre dette maatte den først betale ^{for} det i theatret erholdelige orkester og maatte dernæst tilveiebringe de instrumenter som theaterorkestret nu savner og som det uden stimulans udenfra fremdeles vil komme til at savne. Noget helt selvstændigt orkester for Harmonien er en tanke som De vil indrømme er ganske urealisabel i vore smaa forholde.-

Skulde et saadant tænkes startet maatte ogsaa dette etableres paa det forretningsprincip med gode midler at tjene penge og hvis dette ikke lykkes ^{des} saa med slette midler, med slet musik efter det store publikums smag. Og hvem er saa Harmonien om 50 aar, hvem borger Dem for at den da ledes i den aand som De har ment den bør ledes, naar den foruden det formaal at give god musik ogsaa nødvendigvis maa skaffe penge for at holde sig oven vande.-

Det forekommer mig at en saadan institution uden nogetsomhelst fast holdpunkt kommer til at svæve i luften.

Det glæder mig derfor at De ikke stiller Dem ganske afvisende til min tanke om at den eneste vei man kan gaa er at fremme den musikstamme som vi nu besidder og af denne at gjøre det bedst mulige for med basis af denne stamme at forøge orkestret til de 40 eller 45 mand, der er nødvendig for de større koncerter for høiere musik. Jeg skal her indskyde hvad jeg forsømte at meddele Dem forrige gang at her paa vore kaffeer og offentlige lokaler er tilgang paa endel fagmusikere med hvilke theateror-

kestret for saadant formaal kunde forstærkes. Ligeledes skal jeg för jeg gaar videre besvare Deres spørgsmaal om de Kr.5000 som byen betaler. Bidraget ydes mod at theatret med dette orkester giver 15 populærkonserter i vinterhalvaaret og saavidt som veiret tillader 3 koncerter om ugen i Nygaardsparken i sommerhalvaaret; af disse skal koncerter søndag eftermiddag være gratis. De siger at De ikke har nogen garanti i en theaterdirektion og jeg er enig med Dem i dette; det maa forudsættes at de mænd som sidder i denne bestyrelse først og fremst vil komme til at tænke paa theatrets tarv og at musikken for disse først vil komme i anden række. Men paa den anden side maa det ikke lades ud af betragtning, at netop denne bestyrelse til enhver tid vil blive valgt mellem mænd med literære og kunstneriske interesser og at det derfor ikke kan betvivles at den vil holde sig de regler og betingelser efterrettelig som maatte knyttes til fondet og dets anvendelse. Jeg mener saaledes at en vis medvirning fra theaterbestyrelsens side maatte blive at forudsætte, om jeg end for de höiere koncerters vedkommende vilde söge at indrette det saa, at den blev i minoritet i den bestyrelse der vilde faa med ordningen af disse at gjöre.-

Forholdet vilde efter dette blive at De ved Edvard Grieg fondet vilde kunne ophjælpe Harmonien paa den maade at De opstillede den betingelse at der hver vinter bliver at afholde et vist antal koncerter for höiere musik med et minimum af lad os sige 40 @ 45 mand. At theatret til disse koncerter holder til gratis disposition sit faste orkester, der ikke maa være mindre end 18 eller 20 eller 22 mand. Dette tal maa blive at bestemme efter det som er opnaaet den dag fondet begynder at virke. Videre maatte De fastsætte at orkestrets komplettering for de höiere koncerter maatte ske blandt de bedste kræfter der til enhver tid maatte være at erholde. Dette rekruteringsvæsen af unge damer og amatører der aldrig stryger med mere end to tommer af sin bue er en uting. Nu har Harmonien imidlertid maattet benytte dem fordi de er billige.-

Kanske kunde man faa komonestyret til at knytte den betingelse til koncessionen om kafemusik at disse musikkrafter mod en vis betaling pr koncertaften skulde være forpligtet til at deltage i harmonikonserterne. En saadan betingelse turde bidrage til at vække almeninteressen ogsaa hos det publikum der færdes paa kafeerne. Ved at etablere fondet paa denne maade vil koncerterne fremtvinges og alt det harmonibestyrelsen vilde faa at bestride vilde altsaa være extramusici og koncertlokale. Naar det nye theater kommer istand gaar jeg nemlig ud fra at dette maatte afgive gratis prøvelokale.

Naar saa Harmonien bliver et selskab af kontribuerende medlemmer der vælger sin egen bestyrelse vil denne være saa nogenlunde betrygget mod økonomiske sorger, thi saapas tilslutning maa vel disse koncerter faa at disse extramusici og lokalet maa kunne dækkes af billetpriserne. I modsætning til tidligere vil man jo nu faa den hele faste stamme gratis og tvivlsomt kan det jo ikke være at det der med et saadant orkester kan ydes vil blive bedre musik end hvad man nu er vant til. Kapelmesterspørgsmaalet vil jeg her ikke berøre, jeg vil gjerne konferere mundtlig med Dem om dette.-

For nu at give Harmoniens bestyrelse fuld myndighed, har jeg videre tænkt mig, at denne bestyrelse til enhver tid skulde være styret for Edvard Grieg Fond, der ellers maatte staa under kontrol af bystyret. Og saa har jeg sat ind en artikkel der selv i daarlige musiktider vil sikre harmoniens nominelle bestaaen, idet jeg har knyttet den fast til fondet.

Jeg tar som De vil se kun med de store hovedtræk, idet alle bibetingelser faar henstaa til nærmere afgjørelse naar sagen engang skal forelægges autoriteterne.-

Efter saaledes at have fremført de forskjellige betragtninger som jeg finder foranlediget af Deres brev, vil jeg som basis for en videre forhandling mellem Dem og mig opsætte følgende forslag til statuter for fondet. Naar det engang skal finredigeres faar vi ta autoriteterne til

hjelp og faa dem til at godkjende og fuldstandiggjøre det, ligesom vi ogsaa faar overveie om andre og bedre betingelser skulde kunne opstilles til opnaaelsen af vort fælles maal.-

EDVARD GRIEGS FOND

- 1) Fondets bestyrelse er samtidig musikselskabet Harmoniens bestyrelse. Den bestaar af 5 medlemmer, af hvilke de tre tilligemed ligesaamange suppleanter vælges af Harmoniens kontingentydende medlemmer paa en aarlig generalforsamling medens ^{med} 2/3 suppleanter vælges af og blandt den nationale scenes bestyrelse.
- 2) Fondets midler bestyres uden godtgjørelse af bestyrelsen og anbringes som for offentlige midler bestemt. Det staar under overbestyrelse af magistrat og formandskab og dets regnskaber revideres af komune-revisionen.
- 3) Fondets aarlige afkastning benyttes til kapitalforøgelse indtil det har naaet en størrelse af kr.100.000.-^{a)}
- 4). Til den nationale scenes orkester til udvidelse af dette orkesterkræfter udover et antal af mindst 18 mand, saalænge som dette orkester erholder et bidrag af Bergens komune af mindst Kr.5000.
- 5). Bestyrelsen er i sin egenskab af bestyrelse for musikselskabet Harmonien forpligtet til at varetage dette selskabs interesser og efter bedste evne at søge at støtte og fremme alt der kan tjene til et sundt musiklivs ophjelp og trivsel i Bergen.
- 6). Bestyrelsen pligter at foranstalte afholdt mindst 4 aarlige koncerter for "höiere" ^{med mindst 40 musikere} orkestermusik ved hvilke koncerter den nationale scenes orkester er forpligtet til gratis at medvirke.
- 7). Skulde musikselskabet Harmonien ikke længere have kontingentydende medlemmer skal bestyrelsen dog fremdeles være at anse som musikselskabet Harmoniens bestyrelse og i dette navn lade afholde de foran nævnte koncerter. I saadant tilfælde opnævnes de 3 bestyrelsesmedlemmer med suppleanter af Bergens magistrat og formandskab.-

Ja her har De noget at overveie; kan De finde paa foranstaltninger der endbedre kan give Dem fölelse af tryghed faar vi ogsaa söge dette indarbeidet i statuterne, men dette faar vi tage for os naar vi taler sammen.-

Da faar jeg ogsaa anledning til at svare Dem nærmere paa Deres spørgsmaal om hvorledes Deres taktil fondets givere bör affattes, jeg tror med Dem at dette bare bör ske gjennem aviserne i den form at De fremförer Deres tak og samtidig meddeler at det, vil blive anvendt til ophjelp af den höiere orkestermusik i Deres födeby. Om videre foranstaltninger til fondets förögelse faar vi da ogsaa tale sammen. Med Haakonshallen, med alle de skrækkelige ulykker som har rammet vore fiskere, med theatret der nu atter skal optages og med mange andre smaa og store krav der netop nu er oppe, nytter det for öieblikket ikke at konkurrere; men der kommer tider efter denne.-

Desværre har jeg ogsaa denne gang rablet saa altfor meget og haaber bare at jeg ikke sætter Deres taalmodighed paa altfor haard prøve; det værste erddg at brevet paa grund af de mange ting jeg har havt at gjöre för min afreise, er bleven liggende over og har maattet tages i repriser saaledes at det först idag, fredag 23de kommer afsted. Selv kommer jeg onsdag til Christiania.

Deres hengivne
(tg.) Joachim Grieg.

BERGENS MUSEUMS
BIBLIOTEK